

УДК 630*671/672:657.4(477.41)

THE CURRENT STATE OF TAXATION AND ITS IMPACT ON THE FINANCIAL RESULTS BRANCHES OF "BILA TSERKVA FORESTRY"

SSEE "FORESTS OF UKRAINE"

СУЧАСНИЙ СТАН ОПОДАТКУВАННЯ І ЙОГО ВПЛИВ НА ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ФІЛІЇ «БІЛОЦЕРКІВСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО» ДСГП «ЛІСИ УКРАЇНИ»

Kimeichuk I.V. / Кімейчук І.В.

assistant / асистент

ORCID: 0000-0002-9100-1206

Khryk V.M. / Хрик В.М.

d.p.s., prof. / д.п.н., проф.

ORCID: 0000-0003-1912-3476

Sytnyk O.S. / Ситник О.С.

s.a.s., as. / к.с.-г.н., асистент

ORCID: 0009-0002-2637-1849

Levandovska S.M. / Левандовська С.М.

s.b.s., as. prof. / к.б.н., доц.

ORCID: 0000-0002-8485-6134

Bila Tserkva National Agrarian University, Bila Tserkva, Soborna Sq. 8/1, 09117

Білоцерківський національний аграрний університет, Біла Церква, Соборна площа, 8/1, 09117

Анотація. У статті здійснено розрахунки стану оподаткування і його вплив на фінансові результати філії «Білоцерківське лісове господарство» ДСГП «Ліси України». Визначено основні показники оподаткування, серед яких: податок на прибуток, податок на додану вартість, плата за землю, плата за воду, рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів, збір за забруднення навколишнього природного середовища.

За результатами аналізу стану оподаткування досліджуваного підприємства відрахування до пенсійного фонду в середньому складають 17,1% від усіх платежів щорічно за аналізований період. Податок з доходів фізичних осіб (ПДФО) становить 15,6%, а рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів – 6,9%. Плата за воду та збір за забруднення навколишнього природного середовища становлять лише по 0,1% від загальної суми зборів та платежів, а плата за землю – 3,84%.

Загальна сума податків зменшилася у I кварталі 2024 року порівняно з 2023 роком. ПДВ залишається найзначнішим податком за обсягом і часткою, навіть зі зростанням частки у I кварталі 2024 року. Зменшення відсоткової частки рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів може свідчити про зниження використання лісових ресурсів або зміну їх вартості. Введення екологічного податку у 2024 році вказує на нові вимоги щодо охорони навколишнього природного середовища.

Значне зниження всіх видів податків у I кварталі 2024 року порівняно з 2023 роком може свідчити про зменшення діяльності або зміну умов функціонування філії «Білоцерківське лісове господарство». Найбільше зниження спостерігається в обсягах ПДФО та рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів, що може свідчити про зменшення доходів та обсягів використання лісових ресурсів.

Ключові слова: податкова система, прямі податки, непрямі податки, збір за спеціальне використання лісових ресурсів, виручка від реалізації продукції.

Вступ.

В Україні система оподаткування лісового господарства включає низку податків і зборів, спрямованих на регулювання використання лісових ресурсів та стимулювання їх збереження. Зокрема, збір за спеціальне використання лісових ресурсів, плата за забруднення навколишнього природного середовища та земельний податок. Проте, аналіз показує, що найбільшу частку платежів становлять: податок на додану вартість (58,4%), відрахування до пенсійного фонду (17,1%), ПДФО (15,6%) та рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів (6,9%).

Розглядаючи міжнародний досвід, варто зазначити, що оподаткування лісового господарства варіюється залежно від економічних, соціальних та екологічних умов кожної країни. У розвинених країнах, таких як Швеція, Німеччина та Канада, податкові системи адаптовані до стимулювання сталого лісокористування. Зокрема, податкові пільги та субсидії надаються за діяльність, що сприяє збереженню та відновленню лісів [7].

У таких країнах, як Литва, Латвія, Естонія та Словаччина, податкові реформи характеризуються значними змінами в оподаткуванні, зокрема, через запровадження пропорційного податку на доходи громадян і значне зниження ставок податку на прибуток. Так, у Словаччині ця ставка становить 25%, у Латвії – 19%, а у Литві – 15%. Основною метою зазначених реформ є підвищення ефективності податкових систем, тоді як питання соціальної справедливості та рівності в оподаткуванні не є пріоритетними завданнями. Натомість, у податкових системах розвинених країн Європи центральною ідеєю є забезпечення соціальної справедливості [3].

Угорщина, Словенія, Чехія та Польща демонструють більш стриману податкову політику, для якої характерні вищі ставки за основними видами податків і, відповідно, вищий загальний рівень оподаткування (податковий коефіцієнт), хоча ці показники в країнах даної групи залишаються нижчими за середні значення у розвинених країнах [4].

Податки, будучи джерелом фінансування суспільних благ, мають інший

важливий аспект свого впливу на економічне зростання. Оскільки ринок не здатен забезпечити пропозицію суспільних благ у достатній кількості, або ж забезпечує їх із більшими витратами, ніж держава, передача функцій надання цих благ державі є умовою ефективнішого використання обмежених ресурсів, а також природних екосистемних функцій лісів [2].

Однак встановлення взаємозв'язку між рівнем оподаткування та економічним зростанням є складним завданням, доки рівень оподаткування не перевищує граничної норми. Це пояснюється тим, що підвищення податків, якщо воно не перекладається на інших осіб, стимулює платника – підприємця – до збільшення зусиль, спрямованих на компенсацію втрат шляхом зростання виробництва та підвищення продуктивності праці [1]. На основі цього можна припустити, що при ефективному використанні податки, які не перевищують граничної межі, можуть сприяти економічному зростанню.

Аналіз сучасних досліджень показує, що земля і ліс розглядаються не як виробничі фактори, а як об'єкти капіталовкладення власників. Лісове господарство відрізняється від сільського господарства, тим, що відбувається зростання вартості лише завдяки землі, а не отриманій продукції [4].

Дослідження С.М. Ткачів [7] розглядає актуальні питання оподаткування у лісовому секторі, висвітлює проблеми, з якими зіштовхуються лісогосподарські підприємства, а також розглядає можливі перспективи для покращення ситуації.

Дослідження А.С. Торосова, І.М. Жежкун, Є.С. Зуєва [8] фокусується на методах та інструментах діагностики фінансового стану лісогосподарських підприємств. Вчені розробили систему антикризового управління для покращення фінансової стійкості цих підприємств.

Предметом особливої уваги вчених-фінансистів початку ХХ ст. було обґрунтування необхідності запровадження нових видів податків, які складають основу сучасних податкових систем – прибуткового податку, податку з обороту, а пізніше – податку на прибуток корпорацій і ПДВ [5].

Аналіз наявних досліджень учених щодо еволюції оподаткування свідчить про зростаючу актуальність цієї проблематики, яка стає об'єктом

наукових досліджень у періоди формування нових податкових систем, скасування старих та впровадження нових податків. У цьому контексті постає питання можливості застосування певних податків у одних країнах і неможливості їх впровадження в інших, що обумовлюється наявністю чи відсутністю відповідних економічних і соціальних передумов для ефективного оподаткування.

Мета статті полягає у вивченні системи оподаткування лісового господарства і пов'язаних з ним послуг.

Основні типи лісових податків лісогосподарських підприємств наведені в таблиці 1.

Таблиця 1 – Загальні форми податків і платежів за лісові ресурси

База формування	Форма податку	Метод вивчення	Метод оподаткування
Земля	Земельна рента	Довільно	Щорічно
	Земельний податок	У % відношенні до вартості землі залежно від її продуктивності	Щорічно
Деревина	Майновий податок	У % відношенні до вартості деревини, яка росте	Щорічно
Об'єм лісозаготівель	Ліцензійний платіж, податок на заготовлену деревину, поруб очні внески або збори	Особливі платежі на об'єм заготовленої деревини	Відповідно до об'єму рубки
	Податок на вартість заготовленої деревини	У % відношенні до вартості заготовленої деревини	Відповідно до об'єму рубки та якості деревини
	Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів	Формується на лісових аукціонах на конкурентній основі серед лісокористувачів або на підставі спец. розрахунків та оцінок	Одноразово оплачувана сума або річний платіж відповідно до лісозаготівель
Право власності	Збір за видачу ліцензій	Більш – менш довільно	Одноразово оплачувана сума або річний платіж

Авторська розробка

Отже, найбільш розповсюдженими базами формування податків і платежів за лісові ресурси в лісовому господарстві є: земля, деревина, об'єм заготівлі й право власності. Остання з них має на увазі формування платежів за придбання або поновлення прав власності на ліс у вигляді внесків за одержання ліцензій або орендних угод.

Земельний податок і рента мають рідкісну якість нейтралітету. У зв'язку з

тим, що величина належного до сплати податку не залежить від суми оборотних коштів, обсягу заготовленої деревини, вибору обороту рубки та інших параметрів, які можна змінювати, податок не стимулює зміну управлінських рішень і не впливає на ефективність ресурсокористування.

Майновими податками часто обкладається ще ростуче дерево. Відсоткова ставка податку зазвичай застосовується до вартості оціненого запасу деревини. Оцінки ґрунтуються на інформації про останні продажі порівнянної деревини або на розрахунках відновлювальних об'ємів і вартості. Об'єктами майнових податків на ліси зазвичай є земля або деревина, або те й інше разом, хоча при цьому не завжди застосовуються однакові критерії їхньої оцінки та ставки оподаткування. Економічно вигідним тут є поєднання з тими видами майнових податків на землю й деревину [9].

Основним податком за використання лісових ресурсів є рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів, що стягується за заготовлену деревину, на противагу платежам, що стягуються за деревину, відведену для лісозаготівель, обмежує інтенсивну та екстенсивну межі вигідних лісозаготівель, що в результаті призводить до втрат потенційно економічно цінної деревини.

Аналіз практики оподаткування, яка прийнята у сфері природокористування США, Канадою, іншими країнами, свідчить про доцільність справляння плати в процесі використання лісових ресурсів двох видів плати. Сюди відносяться платежі за право користування лісовими ресурсами і платежі за відшкодування витрат на їхню охорону та відтворення. В цьому ж ракурсі доцільна реструктуризація плати за лісові ресурси і в Україні. Така плата має стати, перш за все, основою відшкодування витрат на відтворення і охорону лісу, відповідного накопичення та сплати податків. При цьому плата за право лісокористування формується на основі ренти, яка поступає в бюджет із прибутку, а плата за відшкодування витрат на лісове господарство – за певними цінами (лісосічний фонд, що передається в експлуатацію).

Перехід лісового господарства на нові принципи управління передбачає проведення економічної оцінки земель лісового фонду, лісових насаджень,

побічних продуктів користування, а також соціальних і захисних функцій лісу.

Такий підхід дозволить оцінити продукцію лісгосподарської діяльності в грошовому еквіваленті, сприятиме створенню ефективної інформаційної бази, необхідної для оптимізації взаємовідносин між галуззю та лісокористувачами, а також дозволить оцінити роль лісів в економіці та стабілізації навколишнього природного середовища [2].

У таблиці 2 наведено коротку характеристику податків та зборів, які сплатила філія «Білоцерківське лісове господарство» ДСГП «Ліси України» за період 2023 р. та I квартал 2024 р.

Таблиця 2 – Динаміка основних податків та платежів філії «Білоцерківське ЛГ» ДСГП «Ліси України» за період 2023 р. – I квартал 2024 р.

№ з/п	Назва податку (платежу)	2023		I квартал 2024	
		обсяг, тис. грн.	%	обсяг, тис. грн.	%
1	Рентної плата за спеціальне використання лісових ресурсів	9466,1	11,6	1260,2	6,7
2	ПДВ	39803,5	49,0	10601,3	56,4
3	Податок на прибуток, частину чистого прибутку в Державний бюджет України	Сплачується головним офісом ДП «Ліси України»			
4	Земельний податок на лісові землі	1808,1	2,2	682,1	3,6
5	Податок на нерухоме майно	280,3	0,3	74,3	0,4
6	Екологічний податок	–		23,3	0,1
7	Податок на доходи фізичних осіб (ПДФО)	13609,7	16,7	2823,1	15,0
8	Військовий збір	1134,7	1,4	235,2	1,3
9	Єдиний соціальний внесок в Пенсійний фонд	15200,5	18,8	3100,9	16,5
10	Інші податки	3,7		1,7	0,0
Разом		81306,6	100,0	18802,1	100,0

Авторська розробка

Аналіз приведеної структури дозволяє зазначити, що домінуючими видами податків і платежів на підприємстві лісового господарства є податок на додану вартість (ПДВ), рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів, податок на доходи фізичних осіб та єдиний соціальний внесок. Незначними за обсягом є військовий збір, земельний податок на лісові землі, екологічний податок, що складає лише до 5,0% від загальної суми зборів та платежів.

До державного бюджету сплачуються такі види податків і зборів: рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів, податок на додану вартість, податок на прибуток, військовий збір, податок на доходи фізичних осіб, відрахування частини чистого прибутку, а також екологічний податок. За період 2023 року та I квартал 2024 року філія «Білоцерківське лісове господарство» перерахувала до державного бюджету 56974,4 тис. грн., що становить 57,0% від загальної суми всіх податків і зборів; зокрема, за 2023 рік було сплачено 45478,4 тис. грн., а за I квартал 2024 року – 11496,0 тис. грн.

До місцевого бюджету сплачуються такі податки, як рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів, плата за воду, податок на доходи фізичних осіб, земельний податок на лісові землі та податок на нерухоме майно. За аналізований період частка податків, сплачених до місцевого бюджету, в середньому становила 24,8% від загальної суми податкових надходжень.

Єдиний соціальний внесок у Пенсійний фонд був сплачений філією в розмірі 18301,4 тис. грн., що становить 18,3% від загальної суми податків і зборів за період 2023 року та I квартал 2024 року.

Як видно, частка податків і зборів, що надходять до місцевого бюджету, є відносно невеликою порівняно з основною частиною, яка спрямовується до державного бюджету та Пенсійного фонду.

Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів є платежем, що сплачується державним або приватним власникам лісів за деревину, заготовлену у їхніх лісах особами, які не є власниками. Цей вид плати має на меті досягнення подібних цілей, що й ліцензійні платежі або податки на заготовлену деревину, хоча вони є менш обтяжливими через фіксований характер. Рентна плата часто є більш дискримінаційним податком, оскільки вона передбачає вилучення на користь власника лісу значної частини або повної вартості деревини, залежно від кожної призначеної для рубки ділянки.

На відміну від податків, що стягуються за відведену деревину, рентна плата за фактично заготовлену деревину обмежує як інтенсивність, так і обсяг вигідних лісозаготівель, що призводить до втрат потенційно економічно цінної деревини.

Оподаткування підприємств може здійснюватися на основі двох об'єктів: валового доходу або прибутку. Раніше об'єктом оподаткування був балансовий прибуток підприємства, що складався із загальної суми прибутку від усіх видів діяльності за звітний період, одержаного як в Україні, так і за її межами.

Нині об'єктом оподаткування є прибуток, що визначається шляхом зменшення суми скоригованого валового доходу за звітний період на суму валових витрат і амортизаційних відрахувань, тобто оподатковувана величина не збігається з доходом, розрахованим за даними бухгалтерського обліку [6]. Об'єкт оподаткування (прибуток) визначається за формулою 1:

$$\Pi = ВД - ВВ - А, \quad (1)$$

де $ВД$ – валовий дохід, грн.; $ВВ$ – валові витрати, грн.; $А$ – сума амортизаційних відрахувань.

Прибуток платників податку, включаючи підприємства, оподатковувався за ставкою 18%.

Ставка податку на прибуток філій в Україні є нижчою, ніж в ЄС (30,1%), але вищою, ніж у країнах далекого зарубіжжя (20,6%). Ставка податку на доходи фізичних осіб (ПДФО) складає 18%.

Земельний податок заснований на сталому її використанні і на вимірниках її продуктивності, часто застосовуються щодо землі, яка перебуває у приватній власності.

Інші варіанти оподаткування включають диференціацію в залежності від функціонального використання і місцезнаходження земельної ділянки, а також спеціальні пільги для природоохоронних територій і науково-дослідних установ.

Податки на землю і її вартість мають тенденцію бути постійними, оскільки вони не залежать від рівня виробництва і доходів.

Платниками ПДФО є фізичні особи, які мають самостійне джерело доходу.

До інших податків та зборів відносяться збір за геологорозвідувальну роботу, збір за спеціальне використання природних ресурсів, збір за використання радіочастотного ресурсу, акцизний збір, державне мито та інші, які підприємство сплачує невеликими за обсягом частинами.

Динаміка всіх податків по філії «Білоцерківське лісове господарство» ДСГП «Ліси України» за період 2023 р. та I кварталу 2024 р. представлено у таблиці 3.

Таблиця 3 – Обсяги виплат податків по філії «Білоцерківське лісове господарство» ДСГП «Ліси України» за період 2023 р. – I квартал 2024 р.

№ з/п	Назва податку (платежу)	Досліджуваний період / сума відрахування, тис. грн.	
		2023 р.	I квартал 2024 р.
1	Обсяг рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів	9466,1	1260,2
2	Обсяг плати за землю	1808,1	682,1
3	Обсяг інших податків	3,7	1,7
4	Обсяг ПДФО	13609,7	2823,1
Разом		24887,6	4767,1

Авторська розробка

На підставі даних таблиці 3 варто зазначити, що за період 2023 р. філією «Білоцерківське лісове господарство» ДСГП «Ліси України» було сплачено 24887,6 тис. грн., а за I квартал 2024 р. 4767,1 тис. грн. Варто відмітити, що за 2023 р. та I квартал 2024 р. найбільшу питому вагу складає ПДФО – 54,7 та 59,2% відповідно, а найменший обсяг оподаткування є по інших податках – менше 0,1%.

В 2023 р. за I квартал 2024 р. була нарахована та сплачена сума 3,7 та 1,7 тис. грн. за використання радіочастотного ресурсу.

Крім того середньорічний обсяг сплати податку на доходи фізичних осіб за аналізований період складає 16423,8 тис. грн. Як видно, середньомісячний розмір податку зменшився з 1134,1 тис. грн. до 941 тис. грн. Пояснюється тим, що протягом 2023 р. була проведена реформа в організаційної структурі філії, чисельність працівників зменшилась з 357 чоловік на початок 2023 р. до 217 чоловік на кінець I кварталу 2024 року.

Висновки.

Здійснивши аналіз отриманих даних рівня оподаткованості діяльності за 2023 р. та I квартал 2024 рр. філії «Білоцерківське ЛГ» ДСГП «Ліси України» варто зазначити:

В умовах нестійкого фінансового стану економіки проблема удосконалення плати і платежів за лісокористування набуває особливого значення. Ці надзвичайно важливі важелі економіки недостатньо обґрунтовані в галузі. Не відповідає ринковим умовам господарювання економічна природа рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів, що є «основою справляння плати за лісо вирощування». Суперечить логіці ціноутворення і формування лісових такс, на базі яких встановлюється величина рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів. Лісові такси встановлюються не на основі замикальних (гранично виправданих) витрат на лісогосподарське виробництво, а на підставі середніх оцінок. У результаті в лісових таксах не повністю прописуються можливості відшкодування витрат на лісове господарство і властиве ринковій економіці необхідне накопичення.

Варто зазначити, що доходи від реалізації деревини на корені є недостатніми для покриття витрат на ведення лісового господарства та сплату податків. Наразі витрати на 1 га лісу складають приблизно 7 грн, тоді як рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів становить лише 2,5–3,0 грн. Таким чином, сальдо є від'ємним. Такі розходження є наслідком відхилення вікової структури лісу від оптимальної, переважання у лісовому фонді вилючених із експлуатації за екологічними мотивами лісів природоохоронного значення та обмеженого лісосічного фонду. Однак указане ще не означає, що в галузі відсутні резерви для накопичення відповідних коштів. Такі резерви є, і вони мають бути залучені в господарський обіг. Ефективне функціонування плати і платежів за лісові ресурси є необхідною умовою сталого розвитку лісового господарства. Основними ж цілями такої системи є: створення умов для поліпшення економічних відносин у сфері лісовирощування; забезпечення умов для захисту лісів від надмірної експлуатації; формування необхідних коштів для охорони та розширеного відтворення лісових ресурсів.

Плата за лісокористування має вписуватись у механізм єдиної цінової політики країни, яка передбачає:

- узгодження загальнодержавних інтересів з регіональними шляхом

цільового спрямування коштів, одержаних від плати за лісові ресурси на вирівнювання і підвищення рівня соціально-економічного розвитку регіонів;

- забезпечення розвитку лісосировинної бази країни для безперервного задоволення потреб галузей економіки лісовими ресурсами;
- одержання галуззю прямої економічної вигоди.

Важливим завданням економічного механізму лісокористування є гарантування екологічної безпеки лісів, збереження їх від техногенного забруднення. Механізм захисту лісів повинен передбачати їхнє законодавче забезпечення, економічне страхування, екологічні компенсації та пільги для лісового господарства в забруднених районах. У таких умовах виникає потреба введення плати за забруднення лісів промисловими відходами підприємств і розміщення їх на землях лісового фонду. Вказана плата повинна встановлюватись у розмірі вартості розробки і впровадження безвідходних технологій, спрямованих на запобігання забруднення або усунення шкоди, викликаній дією техногенного забруднення.

Оподаткування лісового господарства є важливим інструментом державного регулювання, спрямованим на збереження та раціональне використання лісових ресурсів. Міжнародний досвід показує, що ефективні податкові механізми можуть сприяти сталому розвитку лісового господарства. В Україні необхідно здійснити комплексні реформи у цій сфері для забезпечення більшої відповідності податкової системи вимогам сталого розвитку та економічного зростання.

Література:

1. Бобко А. Проблеми лісового господарства України: оподаткування землі, нормування відпуску та розмір заготівлі деревини. Економіка України. 1998. № 8. С. 22–30.

2. Кімейчук І.В. Перспективи економічної оцінки екосистемних функцій лісів ВП НУБіП України «Боярська лісова дослідна станція». Збірник тез

доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції «Капіталізація аграрних підприємств та їх інвестиційне забезпечення» з нагоди 85-ї річниці від дня народження доктора економічних наук, професора, член-кореспондента НААН Підлісецького Гліба Макаровича (1937–2013), 8 вересня 2022 р., м. Київ. *Національна академія аграрних наук України, Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»*. С. 250–256.

3. Лисичко А.М. Економічний аналіз бізнес-процесів лісогосподарських підприємств. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2018. 1(39). 74–82. [https://doi.org/10.26642/pbo-2018-1\(39\)-74-82](https://doi.org/10.26642/pbo-2018-1(39)-74-82).

4. Мельник І.М. Економічний аналіз ефективності використання лісових ресурсів. *Економічний простір*. 2020. № 153. С. 110–117.

5. Мельник С. Лісова політика України щодо оподаткування лісового господарства (критичний аналіз). *Науковий вісник НЛТУ, секція «Економіка, планування і управління в лісовиробничому комплексі»*. Український державний лісотехнічний університет. 2001. Вип. 11.1. С. 145–150.

6. Пояснювальна записка до річного звіту філії «Білоцерківське лісове господарство» ДСГП «Ліси України» за 2023 – I квартал 2024 рр.

7. Ткачів С.М. Оподаткування лісового господарства: проблеми і перспективи. *Агросвіт*. 2017. № 14. С. 50–54.

8. Торосов А.С., Жежкун І.М., Зуєв Є.С. Діагностика фінансового стану лісогосподарського підприємства в системі антикризового управління. *Лісовий журнал*. 2011. Вип. 1. С. 48–52.

9. Хрик В.М., Кімейчук І.В., Левандовська С.М., Костянюк А.Б. Економічний аналіз господарської діяльності та оцінювання фінансово-економічного стану філії «Білоцерківське лісове господарство» ДСГП «Ліси України». *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: «Економічні науки». 2024. № 4. <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2024-4-9795>.

References

1. Bobko, A. (1998). Problemy lisovoho hospodarstva Ukrainy: opodatkuvannia zemli,

normuvannya vidpusku ta rozmir zahotivli derevyny [Problems of forestry in Ukraine: land taxation, regulation of permits and the size of timber harvesting]. *Ekonomika Ukrainy*, vol. 22–30 [in Ukrainian].

2. Kimeichuk, I.V. (2022). Perspektyvy ekonomichnoi otsinky ekosystemnykh funktsii lisiv VP NUBiP Ukrainy «Boiarska lisova doslidna stantsiia». *Zbirnyk tez dopovidei Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii «Kapitalizatsiia ahrarnykh pidpriemstv ta yikh investytsiine zabezpechennia» z nahody 85-yi richnytsi vid dnia narodzhennia doktora ekonomichnykh nauk, profesora, chlen-korespondenta NAAN Pidlisetskoho Hliba Makarovycha (1937–2013), 8 veresnia 2022 r., m. Kyiv. Natsionalna akademiia ahrarnykh nauk Ukrainy, Natsionalnyi naukovyi tsentr «Instytut ahrarnoi ekonomiky»* [Prospects of economic evaluation of ecosystem functions of forests of the SS NULES of Ukraine "Boyarks Forest Research Station". Collection of abstracts of reports of the All-Ukrainian Scientific and Practical Conference "Capitalization of Agrarian Enterprises and Their Investment Support" on the occasion of the 85th anniversary of the birthday of Doctor of Economic Sciences, Professor, Corresponding Member of the National Academy of Sciences of Pidlisetskyi Hleb Makarovych (1937–2013), September 8, 2022, m. Kyiv. National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine, National Scientific Center "Institute of Agrarian Economy"], 250–256 [in Ukrainian].

3. Lysychko, A.M. (2018). Ekonomichnyi analiz biznes-protsesiv lisohospodarskykh pidpriemstv. Problemy teorii ta metodolohii bukhhalterskoho obliku, kontroliu i analizu [Economic analysis of business processes of forestry enterprises. Problems of the theory and methodology of accounting, control and analysis], vol. 1(39), 74–82. [https://doi.org/10.26642/pbo-2018-1\(39\)-74-82](https://doi.org/10.26642/pbo-2018-1(39)-74-82) [in Ukrainian].

4. Mel'nyk, I.M. (2020). Ekonomichnyj analiz efektyvnosti vykorystannia lisovykh resursiv [Economic analysis of the efficiency of forest resources use]. *Ekonomichnyj prostir*, vol. 153, pp. 110-117 [in Ukrainian].

5. Melnyk, S. (2001). Lisova polityka Ukrainy shchodo opodatkovannia lisovoho hospodarstva (krytychnyi analiz) [Forestry policy of Ukraine regarding forestry taxation (critical analysis)]. *Naukovyi visnyk NLTU, sektsiia «Ekonomika, planuvannia i upravlinnia v lisovyrobnychomu kompleksi»*. *Ukrainskyi derzhavnyi lisotekhnichnyi universytet*, vol. 11.1, pp. 145–150.

6. Poiasniuvalna zapyska do richnoho zvituu filii «Bilotserkivske lisove hospodarstvo» DSHP «Lisy Ukrainy» za 2023–2024 roky [Explanatory note to the 2021-2023 annual report of the "Bilotserkiv Forestry" branch of the "Forests of Ukraine" DSGP]. [in Ukrainian].

7. Tkachiv, S. (2017). Opodatkovannia lisovoho hospodarstva: problemy i perspektyvy [Taxation of forestry: problems and perspectives], *Agrosvit*, vol. 14, pp. 50–54 [in Ukrainian].

8. Torosov, A.S., Zhezhkun, I.M., & Zuiev, Ye.S. (2011). Diahnostyka finansovoho stanu lisohospodarskoho pidpriemstva v systemi antykrizovoho upravlinnia [Diagnostics of the financial condition of the forestry enterprise in the anti-crisis management system]. *Lisovyi zhurnal*, vol. 1, pp. 48–52.

9. Khryk, V.M., Kimeichuk, I.V., Levandovska, S.M., Kostianiuk, A.B. (2024). Ekonomichnyi analiz hospodarskoi diialnosti ta otsiniuvannia finansovo-ekonomichnoho stanu filii «Bilotserkivske lisove hospodarstvo» DSHP «Lisy Ukrainy» [Economic analysis of economic activity and assessment of the financial and economic condition of the branch «Bila Tserkva Forestry» of the State Public Enterprise «Forests of Ukraine»]. *International scientific journal «Internauka». Series: «Economic Sciences»*, vol. 4. <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2024-4-9795>.

Abstract. The article calculates the state of taxation and its impact on the financial results of the "Bila Tserkva Forestry" branch of the "Forests of Ukraine" State Enterprise. The main indicators of taxation are determined, including: income tax, value added tax, land fee, water fee, rent for special use of forest resources, environmental pollution fee.

According to the results of the analysis of the state of taxation of the investigated company, deductions to the pension fund on average amount to 17.1% of all payments annually for the analyzed period. The personal income tax (PIT) is 15.6%, and the rent for the special use of forest resources

is 6.9%. The water fee and environmental pollution fee are only 0.1% of the total amount of fees and payments, and the land fee is 3.84%.

The total amount of taxes decreased in the 1st quarter of 2024 compared to 2023. VAT remains the most significant tax in terms of volume and share, even with an increase in share in the 1st quarter of 2024. A decrease in the percentage of the rent for the special use of forest resources may indicate a decrease in the use of forest resources or a change in their value. The introduction of an environmental tax in 2024 indicates new requirements for environmental protection.

A significant decrease of all types of taxes in the 1st quarter of 2024 compared to 2023 may indicate a decrease in activity or a change in the operating conditions of the "Bilotserkiv Forestry" branch. The largest decrease is observed in the amounts of personal income tax and rent for the special use of forest resources, which may indicate a decrease in income and the amount of use of forest resources.

Key words: tax system, direct taxes, indirect taxes, levy for special use of forest resources, revenue from product sales.

Стаття відправлена: 15.08.2024 р.

© Кімейчук І.В.